

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/140/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612210416
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4612210416.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: Slovenská sporiteľňa a.s., so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpený BBH advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Bratislava, Gorkého 3, v mene ktorej koná Mgr. Oľga Beláňová, advokátka a konateľka, proti odporcovi: F. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K., V. XXXX/X, o zaplatenie 3.352,92 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 11. 02. 2013 č. k. 7C/359/2012-57, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa z m e ň u j e takto:

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 3.352,92 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.079,82 eura od 05. 09. 2012 do zaplatenia, s úrokom vo výške 17,60 % ročne zo sumy 2.570,88 eura od 05. 09. 2012 do zaplatenia a to na bankový účet navrhovateľa, vedený v Q., č. účtu: XXXXXXXXXX/XXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 207,50 eura, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 333,02 eura, všetko na účet právneho zástupcu navrhovateľa, vedený v K. banke a.s., č. účtu: XXXXXXXXXX/XXXX do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 3.352,92 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.079,82 eura od 05. 09. 2012 do zaplatenia, s úrokom vo výške 17,60 % zo sumy 2.570,88 eura od 05. 09. 2012 do 10. 12. 2012 v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi priznal náhradu trov konania vo výške 540,52 eura a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť ich navrhovateľovi do 3 od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 23. 12. 2009 účastníci konania uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 2.000 eur, pričom odporca sa tento zaviazal splácať v 36-tich mesačných splátkach po 74 eur. Konštatoval, že v zmluve bola uvedená fixná výška úrokovej sadzby 17,60 % až do splatnosti úveru, pričom konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 10. 12. 2012. Ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 25,36 % a celková výška nákladov predstavovala 717,20 eura. Na základe výsledkov vykonaného

dokazovania mal za preukázané, že odporca začal čerpať úver dňom 23. 12. 2009, pričom na úvere uhradil len sumu 227,46 eura a už od 11. 01. 2010 bol v omeškaní so splácaním úveru. Poukázal na bod 7.4.4. Všeobecných obchodných podmienok, podľa ktorého odporcovi vznikla povinnosť platiť okrem zmluvne dojednaného úroku aj úrok z omeškania, a to od prvého dňa omeškania až do dňa bezprostredne predchádzajúceho splatenia dlžnej čiastky. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi, založený zmluvou o splátkovom úvere, posúdil ako spotrebiteľský úver podľa § 2 písm. b) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a aplikoval naň ust. § 52 ods. 1-4, § 54 ods. 1 a § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne. Odporca totiž porušil svoje zmluvné povinnosti, keď prestal splácať úver, čím sa dostal do omeškania. V tejto súvislosti uviedol, že poslednú splátku mal odporca zaplatiť dňa 10. 12. 2012. Z vyššie uvedených dôvodov preto odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 3.352,92 eura, ktorá ku dňu 04. 09. 2012 predstavuje istinu 2.570,88 eura, riadny úrok 470,07 eura, úroky z omeškania 273,10 eura a poplatky v sume 38,87 eura. Navrhovateľovi priznal úrok vo výške 17,60 % zo sumy 2.570,88 eura od 05. 09. 2012 do 10. 12. 2012, nakoľko podľa článku I. Zmluvy o splátkovom úvere bol odporca povinný platiť istinu s uvedeným úročením až do konečnej splatnosti úveru, ktorý nastal dňa 10. 12. 2012. V tejto časti preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Navrhovateľovi priznal i úrok z omeškania, ktorého výšku určil podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 OSP a navrhovateľovi, ktorý mal neúspech v pomerne nepatrnej časti priznal plnú náhradu trov konania vo výške 540,52 eura, pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 207,50 eura a z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby po 131,13 eura (prevzatie a príprava vecí, podanie návrhu na začatie konania), 2 x 7,63 eura režijný paušál, t. j. vo výške 333,02 eura vrátane 20 % DPH v sume 55,50 eura. Priznanú náhradu trov konania v celkovej výške 540,52 eura zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zmeny a uloženia odporcovi povinnosť zaplatiť mu sumu 3.352,92 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.079,82 eura od 05. 09. 2012 do zaplatenia a s riadnym úrokom vo výške 17,60 % ročne zo sumy 2.570,88 eura od 05. 09. 2012 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 504,52 eura, prípadne jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil, keď zamietol jeho návrh v časti riadnych úrokov od 11. 12. 2012 až do zaplatenia. Rozhodnutie súdu prvého stupňa označil za nepreskúmateľné, nakoľko z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, na základe čoho súd rozhodol o nepriznaní riadnych úrokov z omeškania za obdobie od 10. 12. 2012 do zaplatenia. Rovnako v ňom absentuje i zákonné ustanovenie zdôvodňujúce rozhodnutie súdu. Tvrdenie súdu prvého stupňa o tom, že po dohodnutej konečnej splatnosti nemá už veriteľ nárok na riadny úrok označil za nesprávne. V tejto súvislosti uviedol, že veriteľ, ktorý platí na trhu cenu peňazí, ktoré ďalej požičiava, by pri použití takéhoto výkladu bol ukrátený o odmenu za poskytnutie peňažných prostriedkov za čas, po ktorý dlžník neoprávnene peňažné prostriedky nevracia, pričom úrok z omeškania je len sankciou, ktorá nemôže nahrádzať odmenu za poskytnutie peňažných prostriedkov. Mal za to, že ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka sa vzťahuje výlučne na predčasné splatenie úveru a nie na prípad odporcu, ktorý sa naopak dostal so splatením úveru do omeškania. Opierajúc sa o ust. § 273 ods. 1, § 497, § 502 a § 506 Obchodného zákonníka, § 6 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch a bod 7.4.2 veta prvá Všeobecných obchodných podmienok dôvodil, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru, pričom dlžník je povinný platiť úroky od doby skutočného poskytnutia peňažných prostriedkov a úrokovanie sa končí až vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov. Navyiac i v prípade odstúpenia od zmluvy, čo však nie daný prípad, je odporca povinný platiť úroky z úveru až do úplného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Konštatoval, že k splatnosti úveru, a teda i k splatnosti celého dlhu došlo dňa 10. 08. 2012 vyhlásením mimoriadnej splatnosti, pričom po tomto dátume sa stal celý dlh splatným, čím došlo v zmysle zmluvy o splátkovom úvere k podobnej situácii ako odstúpením od zmluvy. Uzavrel, že má nárok požadovať od odporcu aj zaplatenie riadnych úrokov, ktoré si v návrhu na začatie konania uplatňoval a ktoré sú odmenou za poskytnutie peňažných prostriedkov až do času, kým odporca svoj záväzok vyplývajúci mu zo zmluvy voči nemu nesplní.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 OSP, a po prejednaní veci a zopakovaní dokazovania dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

V tomto konaní sa navrhovateľ svojim návrhom, doručeným súdu prvého stupňa dňa 25. 10. 2012 domáhal voči odporcovi zaplata sumy 3.352,92 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.079,82 eura od 05. 09. 2012 do zaplata, s riadnym úrokom vo výške 17,60 % ročne zo sumy 2.570,88 eura od 05. 09. 2012 do zaplata a náhrady trov konania z titulu porušenia povinností odporcom vyplývajúcich mu zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0264274312, uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 23. 12. 2009. Preskúmaným rozsudkom súd prvého stupňa návrhu navrhovateľa vyhovel v časti istiny 3.352,92 eura s 8 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 3.079,82 eura od 05. 09. 2012 do zaplata, s úrokom vo výške 17,60 % zo sumy 2.570,88 eura od 05. 09. 2012 do 10. 12. 2012 a vo zvyšnej časti, týkajúcej sa úročenia istiny vo výške 17,60 % od 11. 12. 2012 do zaplata, návrh navrhovateľa zamietol. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 540,52 eura a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť ich navrhovateľovi do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že účastníci konania dňa 23. 12. 2009 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. 0264274312, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 2.000 eur pri výške úrokovej sadzby 17,60 % ročne, ročnej percentuálnej miere nákladov 25,36 % a celkových nákladov spojených s úverom vo výške 717,20 eura. Odporca sa zaviazal poskytnutý úver splácať v 36-ich mesačných splátkach po 74 eur, počnúc dňom 10. 01. 2010. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o splátkovom úvere boli i všeobecné obchodné podmienky. Účastníci konania sa podľa bodu 7.4.2. Všeobecných obchodných podmienok dohodli, že úver sa úročí denne odo dňa poskytnutia úveru (vrátane) do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane). Podľa bodu 7.4.4. Všeobecných obchodných podmienok sa účastníci dohodli, že pokiaľ je klient v omeškaní so splácaním úveru alebo jednotlivých splátok úveru, Banka je oprávnená požadovať od Klienta okrem úrokov, tiež úroky z omeškania z dlžnej čiastky, pričom dlžná čiastka sa úročí úrokom z omeškania denne od prvého dňa omeškania (vrátane) až do dňa bezprostredne predchádzajúceho dňu splatenia dlžnej čiastky (vrátane). Pokiaľ je Klient v omeškaní so zaplatením úrokov, zmluvných pokút, Poplatkov, odmien, náhrady škody a nákladov vynaložených Bankou alebo iných peňažných záväzkov, je Banka oprávnená požadovať od Klienta úroky z omeškania z dlžných čiastok, pričom dlžné čiastky sa úročia úrokmi z omeškania denne od prvého dňa omeškania (vrátane) až do dňa bezprostredne predchádzajúceho dňu splatenia príslušnej dlžnej čiastky (vrátane).

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 23. 12. 2009 a z ktorej navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, t. j. do 31. 12. 2009 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

Príslušenstvo pohľadávky definuje ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Zmluvnými úrokmi nazývame vopred dohodnutú odplatu za užívanie istiny, pričom úroky

prichádzajú do úvahy len u peňažných pohľadávok. Výšku úrokov neustanovuje právny predpis a ich výška závisí od dohody zmluvných strán. Úroky z pôžičky alebo úveru predstavujú odmenu (odplatu) za peňažné prostriedky, ktoré boli poskytnuté na požiadanie dlžníka podľa príslušnej zmluvy o pôžičke alebo zmluvy o úvere. Úroky sú splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, prípadne koncom kalendárneho roka, ak bola lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov dohodnutá dlhšia ako jeden rok. V dobe, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 Obchodného zákonníka). Ak nebolo dohodnuté inak, je dlžník povinný platiť úroky z úveru len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov (§ 503 ods. 3 druhá veta Obchodného zákonníka). Úrokovým záväzkovým právnym vzťahom je záväzok (zmluvný alebo zákonný) zaplatiť veriteľovi určitú pomernú časť (spravidla určenú percentnou sadzbou) peňažného záväzku hlavného. Povinnosť platiť úroky a úroky z omeškania nemôže trvať dlhšie, ako trvá hlavný peňažný záväzok. Splnením dlhu (záväzku) alebo jeho zánikom z iného dôvodu zanikne (skončí) tiež povinnosť platiť úroky a úroky z omeškania ako vedľajší (akcesorický) záväzkový právny vzťah; zostáva tu len povinnosť zaplatiť dospelé úroky a úroky z omeškania.

Pokiaľ ide o dobu, po ktorú sa dojednávajú úroky, zmluvné strany majú možnosť upraviť si obsah ich úrokového záväzkového právneho vzťahu v rámci zmluvnej autonómie. Nie je teda vylúčené, aby si zmluvné strany dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná, t. j. do faktického vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi, teda i za dobu, po ktorú sa dlžník dostane do omeškania so splnením svojho záväzku z dôvodu, že v dohodnutej dobe splatnosti nevráti istinu veriteľovi. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov všeobecne považované inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, ktoré tvoria príslušenstvo pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), avšak majú odlišné funkcie a je potrebné ich odlišovať. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ho môže veriteľ požadovať aj vtedy, ak nebol zmluvne dojednaný (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka), pričom platí, že oba úroky, t. j. zmluvný i zákonný môžu existovať vedľa seba.

Podľa § 6 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.

Odvolací súd posudzujúc prejednávajú vec v zmysle vyššie uvedených skutočností, ako i citácie zákonnej úpravy dospel k záveru o vecnej nesprávosti preskúmaného rozhodnutia súdu prvého stupňa, keď zaviazal odporcu na zaplatenie úrokov len do dátumu konečnej splatnosti úveru, t. j. do 10. 12. 2012. Z hľadiska skutkového stavu v súdnej veci nepochybne bolo preukázané, že účastníci konania dňa 23. 12. 2009 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. 0264274312, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 2.000 eur pri výške úrokovej sadzby 17,60 % ročne, ročnej percentuálnej miere nákladov 25,36 % a celkových nákladov spojených s úverom vo výške 717,20 eura, ktorý sa zaviazal odporca zaplatiť navrhovateľovi v 36-ich mesačných splátkach po 74 eur, počnúc dňom 10. 01. 2010. Neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o splátkovom úvere boli i všeobecné obchodné podmienky. Rovnako tak vychádzajúc z obsahu predmetnej zmluvy účastníci sa podľa bodu 7.4.2. Všeobecných obchodných podmienok dohodli na úročení úveru tak, že úver sa úročí denne odo dňa poskytnutia úveru (vrátane) do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane), t. j. do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Keďže z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri úvere dohodnuté úroky je vždy určujúci obsah zmluvy, v danom prípade to znamená, že účastníci konania si obsah ich úrokového záväzkového právneho vzťahu určili v rámci zmluvnej autonómie. Zmluvné strany sa nedohodli, že dlžník bude povinný platiť úroky len do dohodnutej doby splatnosti tak, ako to nesprávne uviedol súd prvého stupňa. Odvolací súd zdôrazňuje, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pričom rozhodujúce je dojednanie v úverovej zmluve. V tomto smere je významné i ust. § 6 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, dopadajúce na danú vec, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Navrhovateľ tak má právo na požadované úroky z úveru až do doby, kým odporca nevráti poskytnuté peňažné prostriedky.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti jeho rozhodnutia postupom podľa § 220 OSP, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP) a ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP).

O náhrade trov prvostupňového konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 3 OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý mal neúspech v pomerne nepatrnej časti priznal plnú náhradu trov konania vo výške 540,52 eura, pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 207,50 eura a z trov právneho zastúpenia, ktorých spôsob určenia a výšku upravuje vyhláška MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení. Trovy právneho zastúpenia boli reprezentované odmenou advokáta za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava vecí, podanie návrhu na začatie konania) pri hodnote sporu 3.352,92 eura po 131,13 eura (§ 10 ods. 1 cit. vyhlášky), náhradou hotových výdavkov 2 x 7,63 eura režijný paušál (§ 15a, 16 ods. 3 vyhlášky), t. j. vo výške 333,02 eura vrátane 20 % DPH v sume 55,50 eura. Úhrnom tak trovy konania navrhovateľa predstavujú sumu 540,52 eura. Odporca je povinný zaplatiť trovy konania právnemu zástupcovi navrhovateľa (§ 149 ods. 1 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože navrhovateľ návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.